

**Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова
Факультет математики, інформатики та фізики
Кафедра теорії та методики навчання фізики і астрономії
Наукова бібліотека**

**Друковані праці
науково-педагогічних працівників кафедри теорії
та методики навчання фізики і астрономії
(2014-2022 рр.)**

Бібліографічний покажчик
до 70-річчя заснування кафедри
Випуск 2

Київ-2023

**Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова
Факультет математики, інформатики та фізики
Кафедра теорії та методики навчання фізики і астрономії
Наукова бібліотека**

**Друковані праці
науково-педагогічних працівників кафедри теорії та
методики навчання фізики і астрономії
(2014-2022 рр.)**

Бібліографічний покажчик
до 70-річчя заснування кафедри

Випуск 2

Київ-2023

УДК 016:37:53
Д72

Серія: «Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова»

Автор вступної статті: професор М. Є. Чумак

Упорядники : Н. І. Тарасова, Л. А. Гончаренко

Наук ред. : М. Є. Чумак, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методики навчання фізики і астрономії

Бібліографічна редакція: О. Л. Хархун, Г. І. Шаленко

Д72 Друковані праці науково-педагогічних працівників кафедри теорії та методики навчання фізики і астрономії (2014-2022 рр.) : бібліографічний покажчик до 70-річчя заснування кафедри / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; Наукова бібліотека; упоряд. бібліогр. покажчика: Н. І. Тарасова, Л. А. Гончаренко; [авт. вступ. статті та наук ред. проф. М. Є. Чумак]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2023. – Вип. 2. - 50 с.

Бібліографічний покажчик «Друковані праці науково-педагогічних працівників кафедри теорії та методики навчання фізики і астрономії (2014-2022 рр.)», присвячений 70-річчю від дня заснування кафедри, містить статтю завідувача кафедри доктора педагогічних наук, професора Миколи Євгенійовича Чумака «Досягнення та перспективи розвитку методики навчання фізики: до 70-річчя заснування кафедри теорії та методики навчання фізики і астрономії», перелік друкованих праць співробітників кафедри за 2014-2022 роки.

В роботі використані матеріали «Бібліографічних покажчиків друкованих праць співробітників Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова» за 2014-2022 роки, інші інформаційні та бібліографічні ресурси.

УДК 016:37:53

С Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, 2014, 2023.

ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ФІЗИКИ: 70 РОКІВ КАФЕДРІ ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ФІЗИКИ І АСТРОНОМІЇ НПУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

***Микола Євгенійович Чумак,
доктор педагогічних наук,
професор, завідувач кафедри***

У 2023-2024 навчальному році виповнюється 70 років кафедрі теорії та методики навчання фізики і астрономії (початкова назва – кафедра методики фізики).

У 1952 році був виданий наказ Міністерства освіти УРСР про створення в Київському державному педагогічному інституті імені О. М. Горького кафедри методики фізики і завідувачем кафедри призначити з 1 вересня 1953 року кандидата педагогічних наук, професора Бабенка Олександра Калістратовича (1881-1959), який перебував на цій посаді до 1959 року.

Науково-дослідницька робота Бабенка О. К. була зосереджена головним чином на питаннях методики навчання фізики в середній та вищій школі. Він читав лекції, на яких його слухачі навчаються майстерності викладання фізики. Рецензував та консультував своїх колег, займався розробкою програм та методичних вказівок для заочників педагогічних інститутів. Висвітлював питання виховання засобами фізики як наукової дисципліни.

З 1959 по 1960 рік кафедру очолював кандидат педагогічних наук, доцент Черняк Павло Кузьмович. У 1960-1966 роках кафедрою керував професор Понирко Никандр Владиславович.

З 1966 по 1973 рік на чолі кафедри стояв доктор педагогічних наук, професор Бугайов Олександр Іванович (1923-2009). Створена Олександром Івановичем наукова школа з методики навчання фізики відома далеко за межами України, вона дала путівку у педагогічну науку багатьом дослідникам: понад 41 його учнів стали кандидатами педагогічних наук, 7 – докторами наук. Багато років він брав участь у роботі спеціалізованих вчених рад по присудженню наукових ступенів кандидата та доктора педагогічних наук.

З 1973 по 1980 рік кафедрою керував кандидат педагогічних наук, доцент Миргородський Богдан Юрійович (1923-1988), який разом з учнями виготовив понад 200 фізичних приладів і обладнав кращий в області фізичний кабінет. Уроки фізики молодий учитель проводив цікаво, захоплено, вміло використовував технічні засоби, фізичні досліди. Особливо захопився Богдан Юрійович конструюванням радіоелектронних приладів. На виготовленому його учнями телевізійному приймачі вперше в області здійснено стійкий прийом передач Київського телецентру. Розроблені і сконструйовані Богданом Юрійовичем Миргородським прилади неодноразово експонувалися на обласних, республіканських і всесоюзних радіовиставках і були удостоєні дипломів першого і другого ступеня. За успіхи по конструюванню радіоелектронних приладів Богдану Юрійовичу присвоєно звання «Майстер радіоконструктор», а під час святкування 100-річчя О. С. Попова був нагороджений ювілейним знаком.

Характерна риса Богдана Юрійовича – дух творчості, новаторства, намагання йти в ногу з життям, розв'язувати складні завдання шкільного фізичного експерименту. Його перша книга «Шкільний демонстраційний осцилограф» (Видавництво «Радянська школа, 1959, 98 с.) показала можливість конструювання шкільного демонстраційного осцилографа на основі телевізійного кінескопа і широкого застосування осцилоскопічного методу в шкільному фізичному експерименті.

Богдан Юрійович – признаний авторитет з проблем шкільного фізичного експерименту не тільки в Україні. Він підготував 7 кандидатів педагогічних наук з методики навчання фізики, які працюють у вищих навчальних закладах не тільки в Україні, але й Казахстану, Азербайджану, на Кубі.

В педагогічному інституті Б. Ю. Миргородського любили за просте, доброзичливе відношення до студентів, аспірантів і співробітників. Велика ерудиція, багатий педагогічний досвід, успіхи в розробці проблем шкільного фізичного експерименту ставили Богдана Юрійовича в число провідних учених-методистів в Україні.

З 1980 по 2006 рік діяльність кафедри очолив кандидат педагогічних наук, професор Коршак Євгеній Васильович (1935-2011).

На кафедрі у свій час працювали: доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України Ляшенко Олександр

Іванович, кандидат педагогічних наук, професор Нижник Володимир Григорович, кандидат педагогічних наук, доцент Вознюк Микола Федорович, кандидат педагогічних наук, професор Баштовий Володимир Іванович, кандидат педагогічних наук, професор Кордун Гурій Григорович – автор підручника для студентів фізико-математичних факультетів педагогічних інститутів «Історія фізики», кандидат педагогічних наук, доцент Сульженко Євгенія Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент Деркач Яків Федорович, кандидат педагогічних наук, доцент Дубовецький Георгій Петрович, кандидат педагогічних наук, доцент Фролов Станіслав Іванович, кандидат педагогічних наук, доцент Ранська Лілія Андріївна, кандидат педагогічних наук, доцент Зоряка Олександр Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент Двораківський Володимир Миколайович, старший викладач Кириєнко Микола Іванович (з 1979 р. – лаборант кафедри, з 1983 р. – 1989 р. – старший лаборант), кандидат педагогічних наук, доцент Савченко Василь Іванович, асистент Засекін Дмитро Олександрович, нині кандидат педагогічних наук, автор підручників з фізики для загальноосвітніх навчальних закладів, співробітник НДІ педагогіки.

На сьогодні на кафедрі теорії та методики навчання фізики і астрономії працюють: доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри **Чумак Микола Євгенійович**, доктор педагогічних наук, професор **Сиротюк Володимир Дмитрович**, кандидат педагогічних наук, доцент **Стецик Сергій Павлович**, кандидат педагогічних наук, доцент **Касянова Ганна Володимирівна**, кандидат педагогічних наук, доцент **Цоколенко Олександр Анатолійович**, кандидат педагогічних наук, старший викладач **Волинець Тетяна Василівна**, кандидат педагогічних наук, доцент **Биковський Ярослав Тимурович**.

Практичну допомогу під час проведення лекційних, практичних робіт надають: завідувач лабораторією **Ходич Ніна Анатоліївна**, навчальний майстер **Яроцький Володимир Володимирович**, старший лаборант **Зарембіцька Юлія Сергіївна**.

На кафедрі була відкрита з 1953 року аспірантура зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізика), з 1988 року докторантура зі спеціальності 13.00.02 – теорія і методика навчання (фізика), а з 2008 року аспірантура зі спеціальності 13.00.02 – теорія і методика

навчання (астрономія), в яких навчаються викладачі з вищих навчальних закладів України.

Аспірант Нижник В. Г. отримує консультацію у наукового керівника, доцента Коршака Є. В. (грудень 1973 р.)

Щорічно аспіранти і докторанти звітуються про виконану роботу на засіданні кафедри теорії та методики навчання фізики і астрономії, а після закінчення дослідження проходять попередній захист дисертації на засіданні кафедри, а також на спільному засіданні фізичних кафедр фізико-математичного факультету НПУ імені М. П. Драгоманова, з наступним захистом на засіданнях спеціалізованих вчених радах у різних навчальних закладах України.

На засіданнях спеціалізованих вчених рад захистили докторські дисертації такі вчені: **Атаманчук Петро Сергійович** (Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка), **Бендес Юрій Петрович** (Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка **Богданов Ігор Тимофійович** (Бердянський державний педагогічний університет), **Будний Богдан Євгенович** (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка), **Величко Степан Петрович** (Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка), **Вовкотруб Віктор Павлович** (Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка), **Гордієнко Тетяна Петрівна** (Кримський економічний інститут КНЕУ імені Вадима Гетьмана), **Давиденко Андрій Андрійович** (Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти), **Дудка Тетяна Юріївна** (НПУ імені М. П. Драгоманова), **Заболотний Володимир Федорович** (Вінницький державний педагогічний

університет імені Михайла Коцюбинського). **Іваницький Олександр Іванович** (Запорізький національний університет), **Касперський Анатолій Володимирович** (НПУ імені М. П. Драгоманова), **Коновал Олександр Андрійович** (Криворізький національний університет), **Кремінський Борис Георгійович** (Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України), **Кузьменков Сергій Георгійович** (Херсонський державний університет), **Кух Аркадій Миколайович** (Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка), **Мартинюк Михайло Тадейович** (Уманський державний педагогічний педагогічний університет імені Павла Тичини), **Мендерецький Вадим Владиславович** (Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка), **Орищин Юрій Михайлович** (Національний лісотехнічний університет України, м. Львів), **Опачко Магдаліна Василівна** (Ужгородський національний університет), **Павленко Анатолій Іванович** (Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти), **Подопрігора Наталія Володимирівна** (Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка), **Садовий Микола Ілліч** (Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка), **Сергієнко Володимир Петрович** (НПУ імені М. П. Драгоманова), **Сиротюк Володимир Дмитрович** (НПУ імені М. П. Драгоманова), **Сліпухіна Ірина Андріївна** (Національний авіаційний університет), **Сосницька Наталія Леонідівна** (Бердянський державний педагогічний університет), **Сусь Богдан Арсентійович** (Національний технічний університет України «КПІ»), **Шарко Валентина Дмитрівна** (Херсонський державний університет), **Швай Роксоляна-Марія Іванівна** (Національний університет «Львівська політехніка»), **Чумак Микола Євгенійович** (НПУ імені М. П. Драгоманова).

У 1995 р. Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України та Національною Академією педагогічних наук України на базі кафедри засновано журнал «Фізика та астрономія в школі», який надає суттєву допомогу вчителям, дисертантам, викладачам вищих навчальних закладів. Головним редактором журналу з 1995 по 2011 рік був кандидат педагогічних наук, професор Коршак Є. В. З січня 2011 року посаду головного редактора вказаного видання обіймав доктор педагогічних наук, професор Сиротюк В. Д. і журнал виходив під назвою «Фізика та

астрономія в сучасній школі», а з 2014 року – «Фізика та астрономія в рідній школі». З 2019 року головним редактором є доктор педагогічних наук, професор М. Є. Чумак.

Захист дисертації випускником докторантури Кременським Б. Г. (2013 р.)

З 1968 року на кафедрі теорії та методики навчання фізики і астрономії діє Всеукраїнський (раніше

Республіканський) науково-методичний семінар «Актуальні питання методики навчання фізики та астрономії в середній і вищій школі», на якому вчені, методисти, докторанти, аспіранти, вчителі та студенти виступають з доповідями, що стосуються сучасних проблем методики навчання фізики і астрономії, проходять апробацію наукові дослідження аспірантів і докторантів з теорії та методики навчання фізики і астрономії, зокрема кандидатські і докторські дисертації.

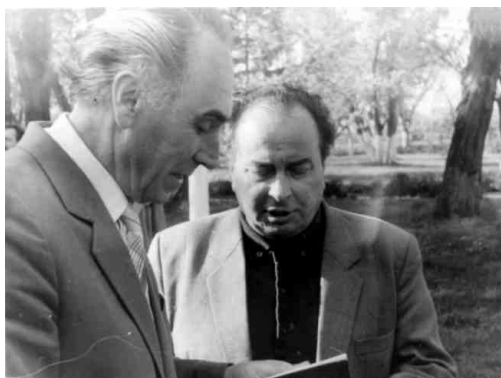
За час роботи семінару проведено понад 450 засідань, в яких брали участь більше 9000 науковців, методистів, викладачів, аспірантів, докторантів, учителів, студентів. Обговорено понад 900 доповідей, за матеріалами яких видано 15 наукових часописів НПУ імені М. П. Драгоманова.

Обговорення підручників у м. Чернігів (на березі р. Десни, 7.06.1973 р.).

Республіканський семінар з методики викладання фізики (м. Луцьк, 19-

20.10.1988 р.).

Професор Калапуша Л. Р. і професор Коршак Є. В. обговорюють результати республіканського семінару з методики викладання фізики (м. Луцьк, 19-20.10.1988 р.).

Засідання семінару 26 лютого 2011 року. З доповіддю «Дидактичні матеріали для дистанційного навчання школярів» виступає старший викладач КЗФ та ФТТ НТУУ «КПІ» Подласов С. О.

З 1967 по 1992 р. кафедра брала участь в організації навчальних телевізійних передач з фізики на 1 каналі Українського телебачення (започаткували – Понирко Н. В., Бугайов О. І., продовжили і розвинули – Коршак Є. В., Нижник В. Г., Двораківський В. М., Зоряка О. В. Сиротюк В. Д). На таких передачах навчилися не лише учні, а й учителі шкіл України.

Викладачі кафедри беруть активну участь у роботі міжнародних і всеукраїнських науково-методичних конференціях і семінарах, які проводяться у вищих навчальних закладах Бердянська, Донецька, Запоріжжя, Кам'янець-Подільського, Керчі, Києва, Кіровограда, Луцька, Миколаєва, Ужгорода, Умані, Херсона, Чернігова.

Професор Коршак Є. В. і доцент Сиротюк В. Д. виступають на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми підручників і посібників...» (м. Тернопіль, 17.10.2002 р.)

Професори Ляшенко О. І., Коршак Є. В. і Сиротюк В. Д. серед учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Чернігівські методичні читання» (м. Ніжин, червень 2007 р.)

Всеукраїнська науково-практична конференція (м. Керч)

Завідувач кафедри, професор Сиротюк В. Д. і професор Баштовий В. І.
на науково-практичній конференції в Миколаївському ОІППО
(м. Миколаїв, 23-24 жовтня 2013)

Одним із основних напрямів наукової роботи кафедри теорії та методики навчання фізики і астрономії є зв'язок з науковими установами (Інститут педагогіки НАПН України), педагогічними університетами, загальноосвітніми навчальними закладами України. У результаті співробітництва з викладачами і вчителями розв'язуються проблеми методики навчання фізики і астрономії, видається навчально-методична література для студентів та учнів, проводиться робота з учнями щодо навчання їх на фізико-математичних спеціальностях Фізико-математичного інституту НПУ імені М. П. Драгоманова.

Кожного року в Україні проводяться міські, районні, обласні та Всеукраїнська олімпіади юних фізиків. Не залишаються осторонь і викладачі кафедри теорії та методики навчання фізики і астрономії. Вони складають завдання для теоретичних та експериментальних турів, беруть участь як члени журі олімпіад, як заступники голови і як голови журі олімпіад. Довгий час головою журі Київської міської олімпіади юних фізиків, заступником голови журі Всеукраїнської олімпіади юних фізиків був професор Коршак Є. В. З 2009 року професор Сиротюк В. Д. був заступником голови журі Київської обласної олімпіади юних фізиків, яка проводилася у м. Фастові та Білій Церкві Київської області.

Професор Бугайов О. І. готує експериментальні завдання для учасників Всеукраїнської олімпіади юних фізиків (м. Кіровоград, 1990 р.)

Крім конкурсів, які проводяться з учнями та студентами, проводяться також обласні, міські (м. Київ і м. Севастополь) та Всеукраїнський конкурси «Учитель року» у номінації «фізика». У свій час головою журі цих конкурсів був професор Коршак Є. В.

У березні 2009 року в м. Миколаїв проводився Всеукраїнський конкурс «Учитель року» у номінації «фізика». Головою журі на цьому конкурсі був професор Сиротюк В. Д.

Журі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «фізика»
(м. Миколаїв)

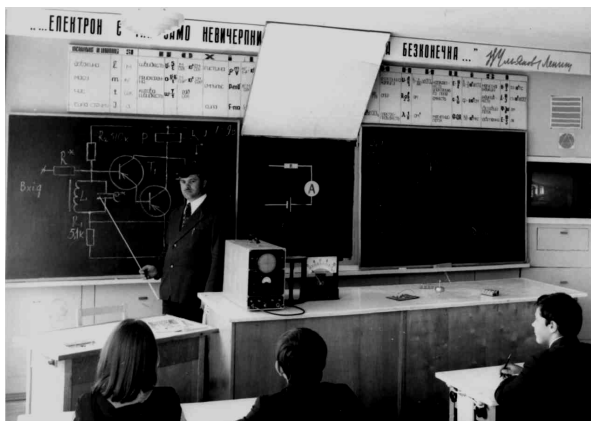
Журі, конкурсанти, організатори Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «фізика» (м. Миколаїв)

Кафедра теорії та методики навчання фізики і астрономії має свої обладнані аудиторії: лекційну (аудиторія № 314) і лабораторію шкільного фізичного експерименту, де студенти Фізико-математичного інституту слухають лекції, працюють на практичних і лабораторних заняттях. У розпорядженні викладачів і студентів є мультимедійна дошка, мультимедійні проектори, ноутбуки і стаціонарні комп'ютери, а також обладнання для проведення демонстраційного експерименту і лабораторних робіт з техніки і методики шкільного фізичного експерименту.

Кафедра теорії та методики навчання фізики пишається своїми випускниками, які закінчували університет (інститут), аспірантами, докторантами.

Випускник інституту, Заслужений учитель УРСР, учитель фізики Фурсівської середньої школи Білоцерківського району Київської області Шенгур А. І. (1957)

Випускник інституту, Відмінник освіти СРСР Гришко В.М. створив один із найкращих фізичних кабінетів в Україні

Випускник інституту, директор Фастівського ліцею-інтернату Коміренко М. М., заслужений і народний вчитель України

Випускник аспірантури Івах І. В.

Випускник аспірантури
Гайдучок Г. М.

Випускники аспірантури кафедри теорії та методики навчання фізики і астрономії, кандидат педагогічних наук, професор Савченко В. Ф., кандидат педагогічних наук, професор Коршак Є. В., кандидат педагогічних наук, методист Мирошніченко Ю. Б., випускник докторантури, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник Кременський Б. Г.

Аспірант Зорька О. А., інженер кафедри Ярошевич Р. Г., завідувач кафедри, професор Коршак Є. В., аспірант Сиротюк В. Д., завідувач лабораторією Засекін Д. О. (1990 р.)

Зліва направо: випускниця докторантури – доктор педагогічних наук, професор Попова Т. М.; випускник докторантури – доктор педагогічних наук, професор Сергієнко В. П.; випускник аспірантури – кандидат педагогічних наук, професор Савченко В. Ф.; гість з Москви – доктор педагогічних наук, професор Самойленко П. І.; випускник докторантури – доктор педагогічних наук, професор Сиротюк В. Д.; випускник докторантури – доктор педагогічних наук, професор Атаманчук П. С.; випускниця докторантури – доктор педагогічних наук, професор Сосницька Н. Л.; **перший** випускник докторантури – доктор педагогічних наук, професор Павленко А. І.; випускниця аспірантури – кандидат педагогічних наук, доцент Філіпенко І. І.; випускник докторантури – доктор педагогічних наук, професор Кух А. М.

Зліва направо: випускниця докторантури – доктор педагогічних наук, професор Шарко В. Д.; випускниця аспірантури – кандидат педагогічних наук, доцент Клименко Л. О.

За час діяльності кафедри викладачами видавалися монографії, навчальні посібники, підручники, друкувалися статті у наукових фахових виданнях. Перелік складає понад 1300 одиниць.

Незважаючи на досягнення, співробітники кафедри продовжують плідно працювати з метою удосконалення навчальних і робочих програм з дисциплін: «Методика навчання фізики», «Теорія та методика навчання фізики», «Дидактика фізики», «Наукові основи ШКФ», «Практикум з розв'язування фізичних задач», «Методика навчання астрономії», «Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі», «Шкільний курс фізики та методика його навчання», «Шкільний курс астрономії та методика його навчання», «Сучасні технології навчання фізики», «Методика організації шкільного фізичного експерименту», «Організація дослідницької діяльності учнів з фізики», «Технології розвитку творчого мислення у навчанні фізики».

На основі удосконалених програм планується створити навчальні посібники для студентів фізико-математичних спеціальностей педагогічних університетів «Теоретичні основи методики навчання фізики» і «Теоретичні основи методики навчання астрономії». Відповідно до програм і посібників, буде створено цикл лекцій, підготовлені матеріали для практичних і семінарських занять.

Використання сучасних інформаційних та інтерактивних технологій у педагогічному процесі вимагає докорінного переобладнання аудиторій та лабораторій кафедри, заміни

застарілого навчального обладнання для демонстраційного експерименту новими, які відповідають усім технічним, санітарно-гігієнічним і методичним вимогам. З цією метою буде розроблений комплекс лабораторних робіт з методики і техніки шкільного фізичного експерименту з подальшим виданням навчально-методичного посібника «Методика і техніка шкільного фізичного демонстраційного експерименту».

Викладачі кафедри й надалі будуть продовжувати роботу Всеукраїнського науково-методичного семінару «Актуальні питання методики навчання фізики та астрономії в середній і вищій школі», брати участь у щорічних звітних науково-практичних конференціях університету, а також у Всеукраїнських та Міжнародних науково-практичних конференціях. Результати доповідей публікуються у наукових часописах, збірниках, наукових записках та матеріалах конференцій.

Зокрема з 2020 року традицією стало проведення Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої вшануванню пам'яті негаснучого світоча великої драгоманівської родини – Євгенія Васильовича Коршака. Внесок цієї знакової для нашого університету особистості у розбудову вітчизняної та закордонної фізичної наукової школи сьогодні важко переоцінити, про що засвідчать слова вдячності наших українських та іноземних колег. Учасниками заходу стали іноземні гості-колеги, які представляють різні країни світу (зокрема, Кубу, Китай, Францію, Білорусь, Молдову, Іспанію, Гаїті, Італію, Польщу, Словаччину та Казахстан) та усі без винятку регіони України. На конференції відбуваються обговорення нагальних проблем з розвитку освіти та науки, дискусійних моментів, протиріччя та перспектив розвитку методики навчання фізики та дисциплін природничого напрямку та вироблення конкретних рекомендацій щодо їх розв'язання. За результатами конференції учасники отримують іменні сертифікати, програму та збірник тез доповідей.

Одним із аспектів роботи кафедри є співробітництво з українськими і зарубіжними (Чехія, Словаччина, Болгарія, Угорщина, Естонія, Литва, Латвія) університетами, де викладачі проходять і будуть проходити стажування.

**Друковані праці науково-педагогічних
працівників кафедри теорії та
методики навчання фізики і астрономії
(2014-2022 рр.)
Бібліографічний покажчик**

Хронологічний перелік

2014

Слюсаренко М. А. Мисленнева навчальна задача як основна структурна одиниця задачного підходу до навчання / М. А. Слюсаренко, **В. І. Баштовий** // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи : зб. наук. праць. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. - Вип. 47. - С. 271-274.

Грищенко Г. А. Практична професійно-педагогічна підготовка студентів фізичних спеціальностей: посібник для студ. і викл. ун-тів / Г. А. Грищенко, **В. Д. Сиротюк, О. А. Цоколенко**. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. - 112 с.

Управління якістю підготовки майбутнього вчителя фізики-технічного профілю: присвяч. 75-річниці від дня народж. П. С. Атаманчука : зб. матеріалів міжнар. наук. інтернет-конф. /редкол.: П. С. Атаманчук, С. П. Величко, ... В. П. Сергієнко, **В. Д. Сиротюк**, М. І. Шут [та ін.]. - Київ: Аксіома, 2014.

Сичевська Н. С. Формування фахової компетентності майбутніх техніків –технологів як педагогічна проблема / Н. С. Сичевська, **В. Д. Сиротюк** // Управління якістю підготовки майбутнього вчителя фізики-технічного профілю: присвяч. 75-річниці від дня народж. П. С. Атаманчука : зб. матеріалів міжнар. наук. інтернет-конф. / редкол.: П. С. Атаманчук, С. П. Величко, ... В. П. Сергієнко, В. Д. Сиротюк, М. І. Шут [та ін.]. - Київ: Аксіома, 2014. - 145-146.

Мирошніченко Ю. Б. Філософські ідеї космічного мислення як невід'ємного елемента наукового системного мислення в сучасній культурології / **Ю. Б. Мирошніченко, В. Д.**

Сиротюк, М. Є. Чумак // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи : зб. наук. праць. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. - Вип. 47. - С. 188-196.

Сиротюк В. Д. Формування екологічної компетентності школярів як методична проблема / В. Д. Сиротюк // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи : зб. наук. праць. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. - Вип. 48. - С. 3-7.

Сиротюк В. Д. Шкільні фізичні прилади та особливості їх використання вчителем / В. Д. Сиротюк // Збірник наукових праць. Серія : Педагогічна. - Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. - Вип. 20. - С.96-99.

Цоколенко О. А. Науково-дослідна робота майбутніх учителів фізики під час проходження педагогічної практики / О. А. Цоколенко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. - 2013. - Вип. 109. - С. 270-272. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2013_109_70.

Цоколенко О. А. Педагогічна практика в системі підготовки майбутнього вчителя фізики до професійної діяльності / О. А. Цоколенко. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. - 211 с.

Цоколенко О. А. Формування вмінь аналізувати проведення навчальних занять під час проходження практики магістрантами у педагогічному університеті / О. А. Цоколенко // Наукові записки [Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова]. Серія : Педагогічні та історичні науки. - 2013. - Вип. 110. - С. 205-211. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzped_2013_110_31.

Цоколенко, О. А. Формування професійної компетентності майбутніх учителів фізики в процесі педагогічної практики : автореф. дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Київ, 2014. – 20 с.

Чумак М. Є. До історії відкриття магнітної взаємодії / М. Є. Чумак // Фізика та астрономія в сучасній школі : наук.-метод. журн. - 2014. - № 21. - С. 42-43.

Чумак М. Є. Курс теоретичної фізики : зб. задач з електродинаміки / М. Є. Чумак. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – 208 с.

Чумак М. Є. Методичні поради щодо розв'язування задач з електростатики/ М. Є. Чумак, М. М. Філоненко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи : зб. наук. праць. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 48. – С. 251-256.

Чумак М. Є. Політехнічне навчання учнів у процесі вивчення фізики / **М. Є. Чумак, В. І. Баштовий** // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи : зб. наук. праць. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 50. – С. 276-282.

Французька мова для вступників до магістратури зі спеціальностей : 8.04020101 «Математика» за напрямом, 8.04020301 «Фізика» за напрямом, 8.04020601 «Астрономія», 8.01010301 «Технологічна освіта», 8.04030201 «Інформатика» / **М. Є. Чумак**, Л. С. Вінчук, В. В. Ніколаєнко, Л. В. Петько, Т. О. Олєфіренко. – Київ : Талком, 2014. – 208 с.

2015

Альбом фотоматеріалів «фізичні явища і процеси в природі й техніці» : навч. - мет. посіб. для викладачів і студентів / **В. І. Баштовий, В. Д. Сиротюк**, А. А. Давиденко, Ю. М. Мишак. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 60 с.

Баштовий В. І. Мислений експеримент як засіб навчання фізики в загальноосвітніх навчальних закладах / В. Баштовий // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. - 2015. - N 2. - С. 18-19.

Ващенко О. П. Курс астрономії : Фізика Сонячної системи. Сонця і зір. Лабораторний практикум : метод. посіб. / О. П. Ващенко, **Г. О. Грищенко, О. І. Кириленко**. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 260 с.

Касянова Г. В. Планування роботи вчителя фізики / Г. Касянова // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. - 2015. - N 1. - С. 6-8.

Касянова Г. В. Розвиток творчого мислення на уроках фізики / Г. Касянова // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. - 2015. - N 5. - С. 8-11.

Вивчення властивостей джерела струму й закону Ома для повного кола: фронтальний експеримент дослідницького характеру / **В. Нижник, О. Нижник, К. Коваленко** // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. - 2015. - N 3. - С. 39-42.

Коваленко К. В. Формування предметної компетентності - основа розвитку особистості учнів засобами фізики як навчального предмету / К. В. Коваленко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 3 : Фізика і математика у вищій і середній школі : зб. наук. праць. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. - Вип. 16. - С. 22-28.

Мирошніченко Ю. Методична система навчання школярів астрономії на основі ділових електронних ігор / **Ю. Мирошніченко, М. Чумак**, А. Варга // Астрономія і сьогодні : VI Міжрег. наук.-практ. конф., Вінниця, 9 квітня 2015. – Вінниця, 2015. - С. 8.*

Мирошніченко Ю. Необхідність створення ділових науково-дослідницьких електронних ігор з астрономії / Ю. Мирошніченко, **М. Чумак** // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. – 2015. – № 1. – С. 23–27.

Вступ до спеціальності : програма нормативної навчальної дисципліни підготовки бакалаврів напряму - 6.010104 Професійна освіта (за профілями) (Шифр за ОПП ППП НЧ 13) / М-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова ; [розробник Н. М. Титова ; рец.: **В. Д. Сиротюк**, Т. Б. Гуменюк]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. - 10 с.

Дидактичні основи професійної освіти : програма нормативної навчальної дисципліни підготовки бакалаврів напряму -

6.010104 Професійна освіта (за профілями) (Шифр за ОПП ППП НЧ 13) / М-во освіти і науки України, НПУ імені М.П. Драгоманова ; [розробник Н. М. Титова ; рец.: **В. Д. Сиротюк**, П. В. Дмитренко]. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. - 12 с.

Сиротюк В. Методи і прийоми навчання фізики в загальноосвітніх навчальних закладах / В. Сиротюк // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. – 2015. - № 4. - С.15-21.

Мишак Ю. М. Фізика : зошит для лаб. і контрол. робіт :7-й кл. : метод. посіб. / Ю. М. Мишак, **В. Д. Сиротюк**. – Київ : Генеза, 2015. – 63 с.

Сиротюк В. Д. Фізика : підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Д. Сиротюк. – Київ : Генеза, 2015. – 240 с.

Цоколенко О. Дидактичні принципи побудови системи самостійних робіт учнів на уроках фізики / О. Цоколенко //Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. - 2015. - № 6. - С. 8-10.

Цоколенко О. А. Урок розв'язання задач з розділу «Світлові явища», 7 клас / О. А. Цоколенко // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. - 2015. – № 2. – С. 2-6.

Чумак М. Є. Курс теоретичної фізики : зб. задач з електродинаміки / М. Є. Чумак ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. - Чернігів : Вид. Гринь Д. С., 2015. - 140 с.

Чумак М. Є. Опрацювання тестових завдань як підготовка до підсумкового контролю знань і вмінь з фізики / М. Чумак //Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. - 2015. - № 5. - С. 25-30.

Слюсаренко М. А. Форми і методи реалізації задачного підходу в навчальному процесі педагогічного університету / М. А. Слюсаренко, **М. Є. Чумак** // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та

перспективи : зб. наук. праць. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. - Вип. 52. - С. 211-220.

2016

Іллюшко В. Опорні конспекти з фізики (динаміка) / Іллюшко В., **Баштовий В.**, Іллюшко Н. // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2016. - № 2. - С. 12-14.

Волинець Т. Факультативне заняття з теми «Магнітні явища в природі» / Т. Волинець // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2016. - № 2. - С.8-10.

Грищенко Г. О. Курсові роботи з теоретичної фізики та астрономії: положення і методичні рекомендації щодо підготовки / Г. О. Грищенко, **Кириленко О. І.**, Павлова Н. Ю. - К.: В-во НПУ імені М. П. Драгоманова 2016. - 52 с.

Програма кваліфікаційного екзамену для спеціальності 8.04020601 «Астрономія» / **Грищенко Г. О.**, Ващенко О. П., Філоненко М. М., **Сиротюк В. Д.** - К.: В-во НПУ імені М. П. Драгоманова 2016. - 18 с.

Касянова Г. Космічні дослідження через інтернет засобами космічних телескопів та обсерваторій : практична робота з астрономії / **Г. Касянова, Ю. Мирошніченко** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2016. - № 2.- С. 23-31. – Літ.: 19 н.

Касянова Г. Практична робота на тему: «Наукове дослідження зображення джерела світла у гравітаційно-лінзових системах через інтернет» / **Г. Касянова, Ю. Мирошніченко** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2016. - № 4.- С. 22-28, обклад. С.3. – Літ.: 26 н.

Коваленко К. Експериментальне встановлення рівняння зв'язку для визначення переданої тілу кількості теплоти при нагріванні / К. Коваленко, О. Нижник // Фізика та астрономія в

рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2016. - № 3. - С. 32-33, обклад. С.З. - Літ.: 5 н.

Мирошніченко Ю.Б. Збірник завдань з астрономії: навч. посіб. для вищ. пед. навч. закл. та загальноосвіт. шкіл / Мирошніченко Ю. Б., **Сиротюк В. Д.**, Панченко Т. В. - К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2016. - 218 с.

Володимир Дмитрович Сиротюк: біобібліографічний покажчик : до 25-річчя наук.-пед. діяльності в НПУ імені М. П. Драгоманова / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; упоряд. Н. І. Тарасова, бібліогр. ред. Г. І. Шаленко. - К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. - 53 с.

Сиротюк В. Д. Дидактичні матеріали. Механіка : навч. посіб. для вищ. пед. навч. закл. та загальноосвіт. шкіл / Сиротюк В. Д., **Касянова Г. В.**, Коваленко К. В. - К.: Олді-плюс, 2016. - 220 с.

Сиротюк В. Новітні технології: наноматеріали, сонячні колектори / В. Сиротюк // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2016. - № 5. - С. 7-9.

Сиротюк В. Розвиток дослідницької діяльності учнів з фізики як педагогічна проблема / В. Сиротюк, Ю. Мирошніченко // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2016. - № 5. - С.2-6. - Літ. : 15 н.

Сиротюк В. Д. Спогади про професора В. П. Дущенко / В. Д. Сиротюк // Збірник матеріалів Всеукраїнського науково-методичного семінару «Сучані проблеми фізико-математичної освіти і науки», присвяченого пам'яті професора Дущенко В. П., м. Київ , 05 листопада 2015 р. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. - С. 70-71.

Сиротюк В. Д. Фізика. Курс лекцій : посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. спец. «Біологія» / Сиротюк В. Д., Сільвейстр А. М., Моклюк М. О. - Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – 491 с.

Сиротюк В. Д. Фізика: зошит для лаб. і контрольних робіт: 8-й кл./ В. Д. Сиротюк, Ю. М. Мишак.- Київ: Генеза, 2016.– 80 с.

Сиротюк В. Д. Фізика: підручник для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / М-во освіти і науки України ; В. Д. Сиротюк. - Київ: Генеза, 2016. - 192 с.+ Додаток (80 с.).

Сиротюк В. Чи все ми знаємо про історію виникнення й використання фотографії? / **В. Сиротюк, М. Чумак** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2016. - № 4. - С. 35-42. – Літ.: 4 н.

Варга А. Методика формування і розвитку творчого мислення учнів в умовах диференційованого навчання фізики / А. Варга, **М. Чумак** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2016. - № 5. - С.30-33.- Літ. :12 н.

Москалець М. М. Характеристика сутності, змісту, структури, форм і методів самоконтролю навчальної діяльності студентів /Москалець М. М., **Чумак М. Є.** // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи: [зб. наук. праць] / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; [ред. колегія: В. П. Андрущенко [та ін.]]. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова 2016. – Вип. 53. - С. 190-201.

2017

Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи: [зб. наук. праць] /М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; [ред. колегія: В. П. Андрущенко [та ін.]]. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. - Вип. 59. - 234 с. – Із змісту: **Баштовий, В. І.** Лекційно-семінарська форма навчання фізики: її завдання і функції, дидактичні вимоги до неї / В. І. Баштовий, **О. А. Цоколенко.** - С. 5-9; **Гладун, Т. С.** Деякі аспекти екологічного виховання учнів у процесі навчання фізики / Т. С. Гладун. - С. 28-35; **Касянова, Г. В.** Розвиток пізнавальних інтересів і здібностей учнів на уроках фізики / Г. В. Касянова. - С. 56-61 **Сиротюк, В. Д.** Виховання моральних

якостей і рис особистості учня на уроках фізики / В. Д. Сиротюк. - С. 149-156 ; **Сиротюк, Т. А.** Деякі питання інтуїції і свідомості у вокальній педагогіці / Т. А. Сиротюк. - С. 156-165 ; **Чумак, М. Є.** Самостійна робота студентів під час проведення лекційних і практичних (семінарських) занять / М. Є. Чумак. - С. 212-217.

Алексєєва К. Вчимося розрізняти поняття розмірностей та одиниць фізичних величин / К. Алексєєва // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. В. Сиротюк. – 2017. - № 3(132). – С. 24 – 25. - Літ. : 6 н.

Алексєєва К. Подвиг в ім'я науки : до 150-річчя від дня народження Марії Склодовської-Кюрі / Алексєєва К., **Нижник О.** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. В. Сиротюк. – 2017. - № 6. – С. 41 – 45, с. 2 – 3 обкладинки.

Баштовий В. Система завдань для методичної підготовки вчителя фізики до роботи в школі / **Баштовий В., Чумак М.** // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Сиротюк. – 2017. - № 2(131).– С.7-13.- Літ.: 3 н.

Грищенко Г. О. Курсові роботи з фізики конденсованих систем: Положення, тематика та методичні рекомендації щодо виконання / Грищенко Г. О., **Кириленко О. І.,** Павлова Н. Ю. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. – 24 с.

Грищенко Г. О. Основи електродинаміки : для студентів фізичних спеціальностей / Грищенко Г. О. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. - 27 с.

Грищенко Г. О. Практична робота: «Вивчення активності Сонця з використанням Інтернет-ресурсів» / Грищенко Г. О., **Кириленко О. І.** // Фізика та астрономія в сучасній школі: наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Д. Сиротюк. – 2017. - №4 (133). – С. 21-26
<http://library.pdpu.edu.ua/index.php/zhurnali/institut-fiziki-ta-matematiki/67-fizika-ta-astronomiya-v-ridnij-shkoli>

Грищенко Г. О. Програма навчальної дисципліни «Фізика конденсованих систем» : для студентів фізичних

спеціальностей / Грищенко Г. О., **Кириленко О. І.** – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. - 12 с.

Грудинін Б. Проблеми сучасної астрономії та методики її навчання : від учнівського проекту до конференції міжнародного рівня / Б. Грудинін // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. / голов. ред. В. Сиротюк. – 2017. - № 1(130). – С.34-37.- Літ.: 7 н.

Касянова Г. Екологічна освіта учнів у процесі навчання фізики / Касянова Г. // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Сиротюк. – 2017. - № 6. – С. 28 – 30.

Касянова Г. 10 приголомшливих древніх реліквій, що стосуються астрономії / Касянова Г. // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Сиротюк. – 2017. - № 5. – С. 8 – 10.- С. 2 - 3 обкл.

Мирошніченко Ю. Практична робота з астрономії на тему «Дослідження темної енергії через мережу Інтернет» /Мирошніченко Ю., **Касянова Г.** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. В. Сиротюк . - 2017. - № 5(135). – С. 32 – 43

Мирошніченко Ю. Методичні рекомендації щодо створення персонального сайту вчителя / **Мирошніченко Ю., Сиротюк В.** // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Сиротюк. – 2017. - № 6(135). – С. 15 – 20.

Нижник О. В. До методики формування поняття про вагу тіла / О. В. Нижник, **В. Г. Нижник**, К. В. Алексєєва // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. / голов. ред. В. Сиротюк. - 2017. – № 7(136). – С.17-21.

Володимиру Нижнику – 70! // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. / голов. ред. В. Сиротюк. – 2017. - № 1(130). – С.47-48.

Панченко Т. Шлях космонавтики : через терні до зір / **Т. Панченко, В. Сиротюк** // Фізика та астрономія в рідній школі

: наук.-метод. журн. / голов. ред. В. Сиротюк. – 2017. - № 2(131). – С. 14-22. - Літ.: 7 н.

Дидактичні матеріали. Механіка : навч. посіб. для вищих пед. навч. закладів та загальноосвітніх шкіл / **В. Д. Сиротюк, Г. В. Касянова, К. В. Коваленко.** – К. : Олді-пдюз, 2016. - 220 с.

Сиротюк В. Д. Місія космічного телескопа «Кеплер» - пізнання світу / В. Д. Сиротюк // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки : реалії та перспективи : [зб. наук. праць]. – К. : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2017. - Вип. 57. - С. 156 – 163

Мишак, Ю. М. Фізика : зошит для лабораторних та контрольних робіт : 9 клас / Мишак Ю. М., **Сиротюк В. Д.** - К. : Генеза, 2017. - 80 с.

Бендес Ю.П. Теоретико-методичні засади навчання фізики майбутніх фахівців ІТ галузі з використанням інноваційних технологій : монографія / Ю. П. Бендес, В. П. Сергієнко, **В. Д. Сиротюк.** – К., 2017. – 413 с.

Сиротюк В. Д. Фізика : підручник для 9-го класу загальноосвітніх навчальних закладів / В. Д. Сиротюк. - К., 2017. - 248 с.

Панченко Т. Шлях космонавтики: через терни до зір / Панченко Т., **Сиротюк В.** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Д. Сиротюк. – 2017. - № 2. – С. 14 – 22

2018

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену. Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр. Спеціальність: 014 Середня освіта (Фізика), спеціалізації: Математика та інформатика, Інформатика та астрономія / **Гончаренко Я. В., Філоненко М. М., Кириленко О. І., Сиротюк В. Д., Струтинська О. В., Чумак М.Є., Швець В. О., Шут М. І.** ; НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманов, 2018.–19 с.

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену. Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр. Спеціальність: 104 Фізика та астрономія, спеціалізації: навчання математики, навчання інформатики / **Грищенко Г. О., Гончаренко Я. В., Філоненко М. М., Кириленко О. І. Сиротюк В. Д., Струтинська О. В., Швець В. О., Шут М. І.** ; НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманов, 2018. – 18 с.

* * *

Іллюшко В. Опорні конспекти: «Закони збереження в механіці» / В. Іллюшко, **В. Баштовий**, Н. Галушка // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2018. - № 4. – С. 18 – 19. <http://presa.ua/fizika-ta-astronomija-v-ridnij-shkoli.html>

Волинець Т. В. Генеза принципу наступності у навчанні природознавства і фізики нової української школи в навчальних програмах / Т. В. Волинець // Наукові записки. Серія : педагогічні науки : [зб. наук. статей] / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. – Вип. СХХХХІ (141). – С. 38-55.

Сучасні проблеми фізико-математичної освіти і науки : збірник матеріалів Всеукр. наук.-метод. семінару, присвяч. пам'яті професора Дущенко В. П., 05 листопада 2015 р. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова ; [ред. колегія : В. П. Андрущенко, І. Т. Горбачук, **Г. О. Грищенко**, О. С. Падалка, М. В. Працьовитий, В. П. Сергієнко, **В. Д. Сиротюк**, Г. М. Торбін, М. І. Шут]]. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. – 86 с.

Касянова Г. В. Особливості методики проведення факультативних занять з фізики / Г. В. Касянова // Наукові записки. Серія : педагогічні науки : збірник наукових статей / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; упоряд. Л. Л. Макаренко. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. – Вип. 141. – С. 84-96.

Касянова Г. В. Світоглядний потенціал природничих наук / Г. В. Касянова // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2018. - № 2. – С. 2 – 5. <http://presa.ua/fizika-ta-astronomija-v-ridnij-shkoli.html>

Мирошніченко Ю. Б. Практична робота з астрономії на тему « Дослідження магнітного поля землі через мережу Інтернет» / Ю. Б. Мирошніченко, **О. А. Цоколенко** // Наукові записки. Серія : педагогічні науки : збірник наукових статей / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. – Вип. 141. – С. 138-156.

Стецик С. П. Використання мобільних технологій в процесі підготовки майбутніх учителів фізики / С. П. Стецик, **В. Д. Сиротюк** // Наукові записки / ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко [та ін.]. Серія : Педагогічні науки. – Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, – 2018. – Вип. 173, ч. 2. – С. 200-204. Google Scholar (USA) Google Академія (USA) ICI Journal Master List (Index Copernicus International <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/NZ-PMFMTO>

Сиротюк В. Д. Дидактичні матеріали. Молекулярна фізика і термодинаміка : навч. посіб. для вищ. пед. та загальноосвіт. навч. закл. / В. Д. Сиротюк, **Г. В. Касянова, С. П. Стецик.** – К. : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. – 197 с.

Сиротюк В. Д. Підготовка студентів до використання системи психолого-педагогічних чинників у процесі засвоєння учнями знань з фізики / В. Д. Сиротюк // Актуальні проблеми методології та методики навчання фіз.-мат. дисциплін, присвяч. 85-річчю від дня народ. канд. фіз.-мат. наук, зав. кафедри методол. та метод. навч. фіз.-мат. дисц. вищої школи, проф. Горбачука Івана Тихоновича : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф., 18 січня 2018 р. – Київ, Україна – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. – С. 121-124.

Сиротюк В. Д. Современный урок физики, его особенности и методика проведения / В. Д. Сиротюк // Наукові записки. Серія : педагогічні науки : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. – Вип. 141. – С. 191-205.

Сиротюк В. Д. Фізика (рівень стандарту, за навч. програмою авт. колективу під керівництвом Ляшенка О. І.) : підруч. для 10-го кл. закладів загальної середньої освіти / В.Д. Сиротюк. — К. : Генеза, 2018. — 256 с.

Сиротюк В. Д. Фундаментальні фізичні теорії-основа сучасної фізичної науки / В. Д. Сиротюк // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2018. - № 2. - С. 19-25. <http://presa.ua/fizika-ta-astronomija-v-ridnij-shkoli.html>

Стецик С. П. Досягнення й перспективи розвитку методики навчання фізики: 65 років кафедрі теорії та методики навчання фізики і астрономії НПУ ім. М. П. Драгоманова / С. П. Стецик // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2018. - № 6. - С. 42-45. <http://presa.ua/fizika-ta-astronomija-v-ridnij-shkoli.html>

Стецик С. П. Підготовка учнів ЗНЗ до зовнішнього незалежного оцінювання з фізики / С. П. Стецик // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн./ голов. ред. В. Д. Сиротюк. - 2018. - № 4. - С. 35 - 40. <http://presa.ua/fizika-ta-astronomija-v-ridnij-shkoli.html>

Стецик С. П. Теоретичний аспект впровадження проектного методу в освітній процес сучасної школи / С. П. Стецик, О. В. Шкуренко // Наукові записки. Серія : педагогічні науки : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. - Вип. 141. - С. 221-230.

Чумак М. Професійна підготовка фахівців як історико-педагогічний феномен / М. Чумак // Професійна підготовка фахівців у вимірі нових освітніх реалій : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, Івано-Франківськ, 11-12 жовтня 2018 р. / упоряд.: Гуменюк І. В., Джус О. В., Кучерак Н. В., Труш Н. В., Паска Т. В., Сидорик Ю. Р. - Івано-Франківськ : НАІР, 2018. - Ч. 1. - С. 445-450.

Чумак М. Соціокультурне проектування освітнього менеджменту / М. Чумак // Адаптивні технології управління навчанням : матеріали четвертої Міжнар. конф. (Одеса, 24-26 жовтня 2018 р.). - Одеса, 2018. - С. 75-76.

2019

Волинець Т. В. Фізична абетка. 5 клас. Факультативний курс : навчальний посібник для учнів загальноосвітніх навчальних закладів, учителів фізики та природознавства / Т. В. Волинець. - Київ : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. - 147 с.

Волинець Т. Як самостійно навчитися складати задачі з фізики? / Волинець Т. // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. М. Є. Чумак. - 2019. - № 2 (143). - С. 35-37.

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену. [Програма схвалена Радою Фізико-математичного факультету 2 вересня 2019 року, протокол №1]. Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр. Спеціальність: 014 Середня освіта (Фізика), спеціалізації: Математика та інформатика, Інформатика та астрономія / Я. В. Гончаренко, О. І. Кириленко, **В. Д. Сиротюк**, О. В. Струтинська, М. М. Філоненко, **М. Є. Чумак**, В. О. Швець, М. І. Шут. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. - 19 с.

Касянова Г. Позакласний захід «Фізика й мистецтво» / Г. Касянова // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. М. Є. Чумак. - 2019. - № 4. - С. 40 - 43.

Кириленко О. І. Компетентності вчителя фізики та астрономії / О. І. Кириленко // Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного університету ім. І. Франка. - Дрогобич : Вид. дім «Гельветика», 2019. - Вип. 24, т.1. - С.167 - 172.

http://www.apfn-journal.in.ua/archive/24_2019/part_1/31.pdf(<http://www.apfn-journal.in.ua/>)

Кириленко О. І. Перевірка результатів навчання астрономії під час лабораторного практикуму / О. І. Кириленко // Фізика та астрономія в сучасній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. М. Є. Чумак. - 2019. - №3 (144), травень-червень. - С. 30 - 34

Сиротюк В. Д. Астрономія : (рівень стандарту, за навч. програмою авт. кол. під керівництвом Яцківа Я. С.) : підручник

для 11-го кл. закладів заг. середньої освіти [Наказ МОН України від 12.04.2019 №472] / **Сиротюк В. Д., Мирошніченко Ю. Б.** – К.: Генеза, 2019. – 160 с.

Сиротюк В. Д. Фізика і астрономія (рівень стандарту, за навч. програмою авт. кол. під керівництвом Ляшенка О. І.) : підручник для 11-го кл. закладів заг. середньої освіти [Наказ МОН України від 12.04.2019 №472] / **Сиротюк В. Д., Мирошніченко Ю. Б.** – К.: Генеза, 2019. - 368 с.

Сиротюк, В. Космічний телескоп «Кеплер»: пізнання світу / Сиротюк В. // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. М. Є. Чумак. - 2019. - № 4. – С. 39 – 43.

Мирошніченко Ю. Основні положення щодо розв'язування задач з астрономії: підготовка учнів до олімпіад (закінчення) / Мирошніченко Ю., **Сиротюк В.** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. М. Є. Чумак. - 2019. - № 2. – С. 38 – 41; № 3. – С. 35 – 41.

Стецик С. П. Використання електронного навчального курсу як засобу доповнення реальності у процесі підготовки майбутніх учителів фізики / С. П. Стецик // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки / ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко [та ін.]. – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. – Вип. 177, ч. II. - С. 114-118.

Стецик С. П. Використання мобільних технологій для навчання фізики в школі / Стецик С. П. // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. М. Є. Чумак. – 2019. - № 4 (145). – С. 31-37.

Цоколенко О. Урок з теми: «Вільне падіння тіл. Рух тіла, кинутого вертикально»/ Цоколенко О. // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / голов. ред. М. Є. Чумак. - 2019. - № 3. – С. 2 – 5.

Чумак М. Вища освіта політехнічного профілю Німеччини та України на початку ХХ століття : компаративний аналіз / М. Чумак // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки :

зб. наук. праць / за ред. Т. Степанової. - Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського. - 2019. - №2 (65). - С. 341–347.

Чумак М. Внесок українських педагогів-фізиків у розвиток вітчизняної освіти та науки (перше двадцятиріччя ХХ століття) / М. Чумак // Освітній дискурс. Гуманітарні науки : зб. наук. праць / голов. ред. О. П. Кивлюк. - К.: Вид-во «Гілея», 2019. - Вип. 15 (7–8). - С. 66–75.

Чумак М. Вплив полікультурності на формування особистісного потенціалу педагогічних кадрів у другій половині ХІХ століття / М. Чумак // Вісник Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка. - Глухів: Вид-во ГНПУ ім. О. Довженка, 2019. - Вип. 1 (39). - С. 196–201.

Чумак М. Вчені-фізики і космополітизм /М. Чумак // Наукові записки. Серія : Педагогічні науки: зб. наук. праць / ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко [та ін.]. - Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. - Вип. 177 (2). - С. 149–152.

Чумак М. Глибинність утвердження вітчизняних соціокультурних традицій поширення знань у освітньому ландшафті Європи (за матеріалами другої половини ХІХ ст.) /М. Чумак // Вісник Національного авіаційного університету. Серія : Педагогіка. Психологія : зб. наук. праць. - К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту „НАУ-друк“, 2019. - Вип. 1 (14). - С. 111–116.

Чумак М. До питання реформування змісту освіти другої половини ХІХ століття / М. Чумак // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки : реалії та перспективи: зб. наук. праць. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. - Вип. 67. - С. 290 –293.

Чумак М. Педагогічна майстерність – продуцент розвитку точних наук в умовах вітчизняної вищої школи (ХVІІІ – перша пол. ХІХ ст.) /М. Чумак // Український педагогічний журнал / за ред. Топузова О. М. - К. : Вид-во АПН України, 2019. - №1. - С.149–154.

Чумак Микола Євгенійович. Педагогічний космополітизм у соціокультурних умовах першої половини XVIII – 40-х рр. ХХ століття : дис. ...докт. пед. наук: 13.00.01 / Микола Чумак ; [наук. консультант докт. пед. наук В. Д. Сиротюк]. - Київ, 2019. – 548 с.

Чумак Микола Євгенійович. Педагогічний космополітизм у розрізі соціокультурних трансформацій : монографія / Микола Чумак ; [відп. наук. ред. В. Д. Сиротюк]. - Херсон : Олді-Плюс, 2019. - 427, [1] с.

Чумак М. Полонізаційні витоки освітньої політики Волині першої половини ХІХ століття (на прикладі Кременецького ліцею) / М. Чумак // Педагогічні науки: зб. наук. праць. - Полтава : Вид-во Полтавського нац. пед. ун-ту ім. В. Г. Короленка, 2019. – №73. – С. 136–141.

Чумак М. Регресивність впливу радянського вектору на траєкторію освітнього поступу першої половини ХХ століття /М. Чумак // Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи / М-во освіти і науки України, Уманський держ. пед. ун-т ім. П. Тичини ; [голов. ред. С. В. Совгіра]. - Умань : Візаві, 2019. – Вип. 1. – С. 145–152.

Чумак М. Рішельєвський ліцей : соціокультурні виміри освоєння кращих європейських освітніх традицій (перша половина ХІХ століття) /М. Чумак // Проблеми освіти : збірник наук. праць /ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». - Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2019. - Вип. 92. - С.216–221.

Чумак М. Розвиток технічної освіти Наддніпрянщини в перше двадцятиліття ХХ століття / М. Чумак // Освітні обрії: наук.-пед. журн. - Івано-Франківськ : РВВ ОІППО, 2019. – Вип. 1 (48). – С. 78–83.

Чумак М. Соціокультурна роль науково-педагогічної інтелігенції у розвитку вітчизняного просвітництва ХІХ століття / М. Чумак // Педагогічна освіта : теорія і практика : зб. наук. праць / Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. І. Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. В. М. Лабунець]. -

Кам'янець-Подільський, 2019. - Вип. 26 (1- 2019). - С. 211-216.

Чумак М. Тенденції розвитку точних наук на базі Львівського університету (початок XIX ст.) / М. Чумак // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : збірник наук. праць / за ред. Т. Степанової. - Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2019. - №1 (64). - С.253-257.

Чумак М. Формування соціокультурного образу вітчизняної педагогічної інтелігенції під впливом світоглядної парадигмальності другої половини XIX – початку XX століття /М. Чумак // Український педагогічний журнал / за ред. О. М. Топузова. – К. : Вид-во АПН України, 2019. – №2. – С. 141-147.

2020

Інноваційний потенціал сучасної освіти та науки: наук. конф., Київ, 29 травня 2020 р. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2020. - із змісту: **Касянова Г. В.** Розвиток інтелектуальних здібностей учнів під час навчальних екскурсій з фізики в природу; **Стецик С. П.** Вплив мобільних технологій на реформування освіти в Україні; **Цоколенко О. А.** Використання комп'ютерних моделей для формування критичного мислення школярів у процесі вивчення фізики; **Чумак М. Є.** What should be the future teacher of physics?

Освіта та наука : пам'ятаючи про минуле, творимо майбутнє: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова, 23-25 вересня 2020 р./ відп. ред. **Т. Ю. Дудка** – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2020. – 328 с. - Із змісту: **Chumak M.** The problem of improving the content of modern higher education. – P. 11-13. – Літ.: 2 н.; **Дудка Т. Ю.** Сучасні аспекти професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності туристичного профілю. – С. 80-82. – Літ. 7 н.; **Касянова Г.** Формування екологічного мислення учнів основної школи під час навчального процесу з фізики засобами традиційних і нових технологій навчання. – 97-101. – Літ.: 7 н.; **Сиротюк В. Д.** Пам'ять про велику людину: вченого, методиста, вчителя – Коршака Євгенія

Васильовича. – С. 227-230; **Стецик С. П.** Умови розвитку творчості в майбутнього вчителя фізики. – С. 256-260. – Літ. 8 н.; **Цоколенко О. А.** Євгеній Васильович Коршак про видатних учених. – С. 278-283. – Літ.: 3 н.; **Пудченко С. А.** Остролуцька Н. Професор Коршак Є. В. – популяризатор науки на фізико-математичному факультеті НПУ ім. М. П. Драгоманова. – С. 304-309. – Літ.: 3 н.

Educational systems of Eastern European countries as a subject of international comparative research / **Tetiana Dudka, Mykola Chumak**, Nina Lytvynenko, Valentuna Benera, Tamara Serhiienko // Revista Tempos e Espaços em Educação, ISSN-e 2358-1425, Vol. 13, Nº. 32, 2020. – P.1-14.

Dudka, T. Yu. Pedagogical fundamentals of the research of knowledge management development in higher education / T. Yu. Dudka, **M. Ye. Chumak, I. S. Markus** // Modern approaches to knowledge management development: collective monograph / editorial board: Darko Bele, Lidija Weis ; Ljubljana School of Business. – Ljubljana, 2020. – S. 412-423.

Мозгова А. Діяльність астрономічного гуртка при астрономічній обсерваторії КНУ імені Тараса Шевченка / А. Мозгова, М. Лашко, **О. Закаблуківська** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. – 2020. – № 1(148), січень – лютий -березень. – С. 36-38. – Літ.: 9 н.

Касянова Г. Прості механізми в побуті / Г. Касянова // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. – 2020. – № 1(148), січень – лютий -березень. – С. 2-3.

Касянова Г. Використання технології «перевернутий клас» на уроках фізики / Г.Касянова // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. – 2020. – № 1(148), січень – лютий -березень. – С. 23-26. – Літ.: 9 н.

Кириленко О. Комп'ютерні інформаційні технололгії на лабораторних заняттях з астрофізики / О. Кириленко // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. – 2020. – № 2(149), квітень – травень - червень. – С. 32-38.

Челнокова С. Нові методи подання інформації під час вивчення фізики твердого тіла / С. Челнокова, **О.Кириленко** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2020. - №3(150), липень – серпень - вересень. - С. 28-31. - Літ.: 5 н.

Сиротюк В. Велика людина: вчений, методист, учитель Євгеній Васильович Коршак : до 85-річчя від дня народження / В. Сиротюк // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2020. - №3(150), липень – серпень - вересень. - С. 35-36.

Сиротюк В. Д. Фізика : зошит для лабораторних та контрольних робіт : 7 клас / В. Д. Сиротюк, **Ю. Б. Мирошніченко.** – К. : Генеза, 2020. – 80 с.

Сиротюк В. Д. Фізика : зошит для лабораторних і контрольних робіт : 10-й кл. (рівень стандарту, за навч. програмою авт. колективу під керівництвом Ляшенко О. І.) / В. Д. Сиротюк, **Ю. Б. Мирошніченко.** - К. : Генеза, 2020.–128 с.

Сиротюк В. Д. Фізика : зошит для лабораторних і контрольних робіт : 11-й кл. / В. Д. Сиротюк, **Ю. Б. Мирошніченко.** - К.: Генеза, 2020. – 134 с.

Сиротюк В. Д. Фізика : підручник для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Д. Сиротюк, **Ю. Б. Мирошніченко.** – К. : Генеза, 2020. – 207 с.

Стецик С. Телескопу «ХАББЛ» - 30 років /С. Стецик // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2020. - №3(150), липень – серпень - вересень. - С. 2–3.- 2 с. обкл. - Літ.: 6 н.

Цоколенко О. Методична підготовка вчителів фізики і астрономії до проведення позакласної роботи в закладах середньої освіти / О. Цоколенко, А. Лавтербах // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2020. – № 2(149), квітень – травень - червень. - С. 7-12.- Літ: 6 н.

Чумак М. Іван Пулюй – фізик-винахідник, діяч української науки та культури : до 175-річчя від дня народження / М. Чумак, **С. Стецик** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. – 2020. – № 1(148), січень-березень. – С. 43-46.- Літ.: 3 н.

Чумак М. Є. Історико-педагогічна проекція феномена «навчання» / М. Є. Чумак // Гірська школа Українських Карпат. - 2020. – № 22. - С. 78-81.

Бондар Ю. Креативність як необхідна умова успішного складання ЗНО з фізики на прикладі розв'язування якісних задач / Ю. Бондар, **М. Чумак** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2020. - №4(151), жовтень – листопад - грудень. - С. 24–27.- Літ.: 7 н.

Крухмальова І. Методика формування дослідницьких умінь у процесі вивчення фізики в школі / І. Крухмальова **М. Чумак** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2020. – № 2 (149), квітень-червень. - С. 20 -24.- Літ.: 2 н.

Ільяшенко Д. Методичні особливості інтеграції знань з фізики і математики як засобу формування творчого мислення учнів /Д. Ільяшенко, **М. Чумак** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2020. - №3(150), липень – серпень - вересень. - С. 4–8. - Літ.: 8 н.

Чумак М. Є. Навчальні задачі з фізики як педагогічні проблеми / М. Є. Чумак // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи: збірник наук. праць. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2020. – Вип. 73. - С. 112-113. - Index Copernicus international (ICI).

Чумак, М. Є. Просвітницькі почини педагогічної еліти в умовах еміграційних таборів (20-ті рр. ХХ ст.) / М. Є. Чумак // Освітні обрії. – 2020. - № 1 (50). – С. 32-38.

Ющенко А. Інформаційно-комунікаційні технології на заняттях з фізики /А.Ющенко // Фізика та астрономія в рідній

школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2020. - №1 (148), січень – лютий - березень. – С.39-42. - Літ.: 3 н.

2021

Банак Р. Віртуальний кабінет фізики – навчально-освітній простір у системі навчання фізики ONLINE/Р.Банак // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - №3 (154), липень – серпень - вересень. – С.9-13. - Літ.: 3 н.

Бронішевська О. Особливості формування в учнів світоглядних уявлень, понять, ідей з фізики та астрономії / О. Бронішевська // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - №3 (154), липень – серпень - вересень. – С.24-26. - Літ.: 3 н.

Дудка Т. Ю. Теоретична проекція професійно-педагогічного становлення викладача вищої школи / Т. Ю. Дудка, **М. Є. Чумак** // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія: зб. наук. праць. – К.: Вид-во Нац. авіаційного ун-ту „НАУ-друк”, 2021. – Вип. 18 (2021). – С. 48-54. - Google Scholar, Simle Search Metadata (SSM), The Vernadsky National Library of Ukraine, Scientific and Technical Library of the NAU, WorldCat (OAIster), Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Indexcopernicus. - <https://jrnl.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/view/15474>.

Зарембіцька К. Самостійна робота учнів на уроках фізики /К.Зарембіцька,**Ю.Зарембіцька** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - №3 (154), липень – серпень - вересень. – С.18-22. - Літ.: 3 н.

Касянова, Г. Виховні можливості уроку фізики / Г. Касянова //Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. /гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - № 1 (152), січень – лютий - березень. - С. 2-5. – Літ.: 4 н.

Вивчення явища електролюмінісценції / Р. М. Вернидуб, **О. І. Кириленко, Ю. Б. Мирошніченко**, М. М. Філоненко, В. П. Тартачник // Наукові записки. Педагогічні науки / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П.

Драгоманова, 2021. - Вип. CL (150). - С. 49-57. - Google Scholar. - <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-150.2021.04>.

Кириленко О. Використання мобільних додатків під час вивчення поверхні Місяця / О.Кириленко, А.Андрєєва // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн./ гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - №2 (153), квітень-травень-червень. - С. 30-33. <http://lib.vippo.org.ua/periodyka.php?book=9408>

Кириленко О. Переведення годинника: необхідність чи традиція / О. Кириленко, К. Урсул // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - №1 (152), січень-лютий-березень. - С. 28-31. - 2 с. обкл. - <http://lib.vippo.org.ua/periodyka.php?book=9376>

Кириленко О. Про геліоцентричну систему світу / О. Кириленко, К. Урсул // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - №3 (154), липень - серпень - вересень. - С. 30-32. - Літ.: 3 н.

Кириленко О. І. Розвиток дослідницької діяльності засобами нових астрономічних технологій під час вивчення фізики й астрономії / О. І. Кириленко // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - №4 (155), жовтень-листопад-грудень. - С. 10-14. - Літ.: 12 н.

Дерманська Н. Сучасні технології, що враховують принцип відносності / Н. Дерманська, **О. Кириленко** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - №3 (154), липень - серпень - вересень. - С.2 - 4. - Літ.: 6 н.

Кирпиченко Т. Роль і місце задач з фізики у навчально-виховному процесі в школі / Т.Кирпиченко, **А. Логвіненко** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - №3 (154), липень - серпень - вересень. - С. 41-48.

Логвіненко А. Урок на тему: «Елементарні частинки, їхні класифікація, реєстрація та характеристика, 11 клас /А. Логвіненко, **Т.Кирпиченко** // Фізика та астрономія в рідній

школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - №1 (152), січень – лютий -березень. – С. 6-11.

Мирошніченко Ю. Б. Вимоги до структури електронного навчального матеріалу та освітнього порталу з астрономії / Ю. Б. Мирошніченко // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - № 2 (153), квітень- травень - червень. - С.24-29.

Мирошніченко Ю. Б. Вимоги до структури електронного навчального матеріалу та освітнього порталу з астрономії / Ю. Б. Мирошніченко // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - №3 (154), липень – серпень - вересень. – С.27-29. - Літ.: 11 н.

Мирошніченко Ю. Б. Дослідження міфів та легенд, що пов'язані з назвами сузір'їв зоряного неба / Ю. Б. Мирошніченко, Л. С. Мирошніченко // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - №4 (155), жовтень-листопад-грудень. – С. 15-24. - Літ.: 39 н.

Мирошніченко Ю. Б. Зошит для лабораторних та контрольних робіт з фізики 10 клас [Лист Інституту модернізації змісту освіти МОН України № 22.1/12-Г-511 від 03.07.2020 р.] / Ю. Б. Мирошніченко, **В. Д. Сиротюк.** – К.: Генеза, 2021. – 112 с.

Мирошніченко Ю. Б. Зошит для лабораторних та контрольних робіт з фізики і астрономії 11 клас [Лист Інституту модернізації змісту освіти МОН України протокол № 5 від 29.03.2021 р.] / Ю. Б. Мирошніченко, **В. Д. Сиротюк.** – К.: Генеза, 2021. - 112 с.

Мирошніченко Ю. Б. Логіка та логістика в фізиці та астрономії / Ю. Б. Мирошніченко, І. Ю. Мирошніченко // Фізика та астрономія в рідній школі : наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. – 2021. – № 2(153), квітень- травень -червень. – С. 2-8. – Літ: 17 н.

Efficiency of the Project Method in the Development of Professional Competencies in Future Teachers / Н. А. Rusyn, V. V.

Stynska, L. O. Matsuk, Y. Y. Korostelova, **S. P. Stetsyk** // Journal of the University of Zulia, Vol. 12, no. 35, Nov. 2021. - Web of Science Group, Latindex, MIAR, LatinREV, DRJI, Mir@bel, Clase, EZ3, Revencyt, Ubl, BSZ, REDIB, UCR, Sudoc, Advanced science index, Scilit, ErihPlus, Reldic.
<https://produccioncientificaluz.org/index.php/rluz/article/view/37062>.

Стецик С. Інформаційне освітнє середовище закладу вищої освіти як засіб формування цифрової компетентності майбутніх вчителів фізики / *Serhii Stetsyk, Mykola Chumak* //Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасні фізичні знання як основа інтеграції змісту шкільної природничої освіти», Uman, Ukraine, 24-25 november 2021. – Умань, 2021. - С. 59-61.

Стецик С. Креативність майбутнього вчителя фізики в педагогічній практиці / С. Стецик // Міжнародна науково-практична конференція «Освіта, виховання та навчання: вітчизняний та міжнародний досвід», Kyiv, Ukraine, 30 September 2021. – К., 2021. - С. 173-176.

Мицик М. Метод проєктів у контексті сучасної освіти: викладання фізики / Марія Мицик, **Сергій Стецик** //Міжнародна науково-практична конференція «Міждисциплінарний дискурс: теорія, практика, досвід», Kyiv, Ukraine, 14 May 2021. – К., 2021. - С. 89-91.

Борецька Н. Організація позакласної роботи з фізики в Україні та закордоном / Наталія Борецька Наталія, **Сергій Стецик** //Міжнародна науково-практична конференція «Міждисциплінарний дискурс: теорія, практика, досвід», Kyiv, Ukraine, 14 May 2021. – Київ, 2021. - С. 15-18.

Стецик С. Педагогічні технології, методи, форми і прийоми організації креативної діяльності здобувачів освіти / С. Стецик //Міжнародна науково-практична конференція «Міждисциплінарний дискурс: теорія, практика, досвід», Kyiv, Ukraine, 14 May 2021. – К., 2021. - С. 126-130.

Стецик, С. Психолого-педагогічні аспекти розвитку креативності майбутнього учителя / С. Стецик // Міжнародна

науково-практична конференція «Сучасна освіта і наука: проблеми, перспективи, інновації», Kyiv, Ukraine, 27-29 January 2021. – К., 2021. - С. 324-328.

Шкуренко, О. В. ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕХНІКИ ЕБРУ» / О. В. Шкуренко, О. П. Сакалюк, **С. П. Стецик** // ВІДКРИТЕ ОСВІТНЄ Е-СЕРЕДОВИЩЕ СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: Електронне наукове фахове видання, вип. 11, Листопад 2021. С. 201-214. - doi:10.28925/2414-0325.2021.1117. - Google Scholar, ULRICH'S PERIODICALS, DIRECTORY, Information Matrix for the Analysis of Journals, Index Copernicus International, InfoBase Index, Bielefeld Academic Search, Engine, Simple Search Metadata, Національна бібліотека України імені І. В. Вернадського, Україна, PKP Index, ICI Journals Master List, European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, Polska Bibliografia Naukowa, Research Bible, Eurasian Scientific Journal Index, ROAD, WorldCat, Scientific Indexing Services, International Institute of Organized, Research, Crossref, <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/2414-0325.2021.1117>.

Філоненко М. Видатні постаті вітчизняної фізичної науки / М.Філоненко, **О. Закаблуківська** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - № 2 (153), квітень- травень - червень. - С.43-48. – Літ.: 3н.

Борисюк А. Узагальнювальні заняття з фізики як засіб формування творчого мислення учнів / А. Борисюк, **О. Цоколенко** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - № 1 (152), січень – лютий - березень. - С. 19-22. – Літ.: 9 н.

Individual Educational Trajectory as a Way to Reveal the Potential of a Future Teacher / **М. Chymak**, L. Khomych, L. Nakonechna, M. Kopchuk-Kashetska, S. Zadoya // Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, (2021). 13(3), 387-400. - Web of Science (WOS); EBSCO; Google Scholar; ICI Journals Master List - Index Copernicus; Ideas RePeC; Econpapers; Socionet; CEEOL; Ulrich ProQuest; Cabell, Journalseek; Scipio; Philpapers; KVK;

WorldCat; CrossRef; J-GATE. -
<https://lumenpublishing.com/journals/index.php/rrem/article/view/3821>.

Discursive learning of students in terms of polytasking: retrospective analysis / O. Bronishevskaya, **M. Chumak**, T. Lesina, I. Udovychenko, Y. Kichuk, M. Mykhailichenko // Revista EntreLinguas, Araraquara, v. 7, n. esp.4, p. E021108, 2021. - Web of Science (WOS); EBSCO; Google Scholar; ICI Journals Master List - Index Copernicus; Ideas RePeC; Econpapers; Socionet; CEEOL; Ulrich ProQuest; Cabell, Journalseek; Scipio; Philpapers; KVK; WorldCat; CrossRef; J-GATE.

Чумак М. Метапредметний підхід до організації навчальної діяльності в академічних умовах / М. Чумак // Людинознавчі студії. Серія: Педагогіка / редкол.: М. Чепіль (гол. редактор) [та ін.]. - Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. - Вип. 12 (44). - С. 254-263.

Чумак М. Є. Моделі освітнього простору: погляд із минулого у майбутнє / М. Є. Чумак // Наукові записки. Серія: педагогічні науки.и- Кропивницький. - 2021. - Вип. 198 (2021). - С. 70-72. Index Copernicus international (ICI), Google Scholar, Research Bible, WorldCat, Academic Journals, публікаціям присвоюється ідентифікатор цифрового об'єкта DOI. - <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1020>.

Чумак М. Навчання фізики як інструмент розвитку дослідницьких здібностей учнів: психолого-педагогічний дискурс / М. Чумак // Міжнародна науково-практична конференція «Освіта, виховання та навчання: вітчизняний та міжнародний досвід», Kyiv, Ukraine, 30 september 2021. - К., 2021. - С. 186-188.

Чумак М. Психолого-педагогічна поліспектральність феноменів учіння та навчання (на прикладі освоєння учнями фізичних законів) / М. Чумак // Міжнародна науково-практична конференція «Міждисциплінарний дискурс: теорія, практика, досвід», Kyiv, Ukraine, 14 may 2021. - К., 2021. - С. 103-105.

Гриценко А. Психолого-педагогічні основи формування в учнів понять з будови речовини / А. Гриценко, **М. Чумак** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2021. - № 2 (153), квітень- травень - червень. - С.9-13. – Літ.: 20 н.

Чумак М. Є. У чому полягає відмінність між теорією і практикою фізичного експерименту?/ М. Є. Чумак // Освітні обрії: науково-педагогічний журнал. - Івано-Франківськ : РВВ ОІППО, 2021. - Вип. №1 (52). - С. 74–77. Фахове видання категорії Б. Наукове видання включено до наукометричних баз і каталогів – Google Scholar. <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/obrii/article/view/5343>.

Chumak M. Phenomenon of «professional competence»/ *Mykola Chumak* // Міжнародна науково-практична конференція «Сучасна освіта і наука: проблеми, перспективи, інновації», Kyiv, Ukraine, 27-29 January 2021. – Київ, 2021. - P. 16-18.

2022

Касянова Г. Психологічний аналіз навчальної діяльності учнів на уроках фізики / Г. Касянова // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2022. - № 2(156), квітень-травень-червень. – С. 17-22. – Літ.: 5 н.

Урсул К. Методи окомірного оцінювання блиску змінних зір / К. Урсул, **О. Кириленко** // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2022. - № 1(156), січень – лютий - березень. – С. 28-31. – Літ.: 4 н.

Кириленко О. Сучасний стан дослідження нейтронних зір/О.Кириленко, А. Омельченко // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2022. - № 2(156), квітень-травень-червень. – С. 35-38. – Літ.: 9 н.

Мирошніченко Ю. Практична робота з астрономії на тему «Дослідження магнітного поля Землі через мережу «Інтернет» / Ю.Мирошніченко // Фізика та астрономія в рідній

школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2022. - № 1(156), січень – лютий - березень. – С. 20-27. – Літ.: 16 н.

Сиротюк В. Загальна структура методики навчання учнів складання фізичних задач / В. Сиротюк // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2022. - № 2(156), квітень-травень-червень. – С. 14-16. – Літ. 5 н.

Цоколенко О. Методологічні узагальнення під час проведення фізичних дослідів / О. Цоколенко // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2022. - № 2(156), квітень-травень-червень. – С. 30-34. – Літ. 4 н.

Миколі Івановичу Шуту – 80! // Фізика та астрономія в рідній школі: наук.-метод. журн. / гол. ред. М. Є. Чумак. - 2022. - № 1(156), січень – лютий - березень. – С. 43-44.

2023

Актуальні проблеми методології та методики навчання фізико-математичних дисциплін : тези доповідей Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 90-річчю від дня народження канд. фіз.- мат. наук, професора Горбачука Івана Тихоновича, 18 січня 2023 р., Київ, Україна. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022 (2023).

Зміст

Чумак М.Є. Досягнення та перспективи розвитку методики навчання фізики: до 70-річчя заснування кафедри теорії та методики навчання фізики і астрономії.....4

Друковані праці науково-педагогічних працівників кафедри теорії та методики навчання фізики і астрономії (2014-2022 рр.) :
Бібліографічний покажчик. *Хронологічний перелік 22*

Інформаційне видання

**Друковані праці
науково-педагогічних працівників кафедри теорії та методики
навчання фізики і астрономії
(2014-2022 рр.)**

Бібліографічний покажчик
до 70-річчя від дня заснування кафедри
Випуск 2

<i>Упорядники -</i>	Наталія Іванівна Тарасова, Людмила Андріївна Гончаренко, заст. директора НБ
<i>Науковий редактор -</i>	Микола Євгенович Чумак, доктор педагогічних наук
<i>Бібліографічні редактори -</i>	Галина Іванівна Шаленко, Оксана Леонідівна Хархун
<i>Верстка</i>	Михайло Безсмертний

Підписано до друку 21.11.22 .
Формат 60x84/16 Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.
Умовн. друк. аркушів. Облік видав арк. 3,7 д.а.

Віддруковано з оригіналів

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова. 01030, м. Київ, вул. Пирогова, 9.

Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002

(044) 239—30—26

